

Justisdepartementet
postmottak@jd.dep.no

Dato: 23.12.2015

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

201502350-5

Wenche Hildisch, 23461946

914

OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE - ADVOKATLOVUTVALGETS UTREDNING NOU 2015: ADVOKATEN I SAMFUNNET

Vi viser til høringsbrev av 13.05.2015 fra Justisdepartementet om ovennevnte.

Byrådet har på delegert fullmakt i vedtak 1111/15 avgitt følgende høringsuttalelse:

«Byrådet avgir på delegert fullmakt følgende høringsuttalelse til Justis- og beredskapsdepartementets høringssak om Advokatlovutvalgets utredning, NOU 2015:3»Advokaten i samfunnet. Lov om advokater og andre som yter rettslig bistand»:

1. Lovregulering av advokatvirksomhet

Oslo kommune slutter seg til Advokatlovutvalgets forslag om en samlet lovregulering av advokatvirksomhet og rettslig bistand for øvrig i en egen lov. Dagens regelverk er lite oversiktlig og fragmentert. Det vil være en klar fordel både for det rettsøkende publikum og for advokater og andre som yter rettslig bistand, å få samlet det aktuelle regelverket i én lov. Tilsvarende gjelder for Oslo kommune både som klient og arbeidsgiver for et eget advokatkontor. Kommunen støtter også lovregulering av sentrale prinsipper for advokaters virksomhet, som for eksempel den yrkesmessige taushetsplikten.

2. Særregler for internadvokater

Advokatlovutvalget foreslår å videreføre adgangen til å ansette internadvokater som yter advokatbistand til sin arbeidsgiver, blant annet i det offentlige. Oslo kommune støtter dette forslaget. Adgangen til å ansette advokater i offentlig sektor sikrer kommunen tilgang til stabil, kompetent, uavhengig og kostnadseffektiv juridisk bistand. Oslo kommunes advokatkontor bistår kommunen med rådgivning og opplæring og håndterer prosessoppdrag på vegne av kommunen. Utkastet til advokatlov sikrer blant annet internadvokatenes uavhengighet ved at det stilles krav til organiseringen av advokatvirksomheten. Oslo kommune kan på denne bakgrunn ikke se nevneverdige motforestillinger mot å videreføre ordningen.

2.1. Organiseringen av internadvokater i kommunal sektor

Advokatlovutvalget foreslår krav til organiseringen av internadvokater i lovutkastet § 18 annet ledd for å sikre advokatenes uavhengighet. Oslo kommune slutter seg til forslaget. Internadvokater i en kommune bør enten organiseres i et eget kommuneadvokatkontor eller direkte underordnet øverste nivå i kommunen slik utvalget foreslår. Det kan skape uklare linjer dersom kommunens advokat(er) innplasseres i en annen etat eller som del av en annen kommunal virksomhet.

I Oslo kommune er Kommuneadvokaten organisert som en egen etat under Byrådslederens kontor. Kommuneadvokaten er selvstendig i juridiske spørsmål. Juridisk rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag. Denne organiseringen sikrer etter Oslo kommunes erfaring advokatenes uavhengighet og faglige integritet.

2.2. Instruksjon av internadvokater

I lovforslaget § 23 nedfeller utvalget det alminnelige prinsippet om at ingen kan instruere en oppdragsansvarlig advokat om den faglige utførelsen av arbeidet. I tredje ledd er det gitt en særregel for internadvokater. Ingen andre enn en overordnet advokat kan instruere en internadvokat om den faglige utførelsen av arbeidet. Oslo kommune slutter seg til prinsippet om at arbeidsgiver ikke skal kunne instruere en internadvokat i de faglige vurderingene.

2.3. Begrensninger i hvilke klienter internadvokater kan yte bistand til

I lovutkastet § 18 foreslår Advokatlovutvalget relativt sterke begrensninger i hvilke klienter en internadvokat kan yte bistand til. Offentlige advokater skal bare kunne yte bistand til offentlige virksomheter som samarbeider med arbeidsgiveren og andre i interessefellesskap med arbeidsgiveren, i tillegg til arbeidsgiveren selv.

Oslo kommune ser behov for en noe videre ramme for hvilke klienter kommunens advokater skal kunne yte bistand til. For det første bistår Kommuneadvokaten i Oslo tidvis kommunens ansatte, ombudsmenn og innehavere av verv i eller på vegne av kommunen. Bistanden forutsetter klarligvis at det ikke er noen interessekonflikt mellom Oslo kommune og de aktuelle personene. Det kan for eksempel være aktuelt dersom en ansatt etter kommunens vurdering uberettiget blir saksøkt i forbindelse med utførelsen av arbeidsoppgavene eller hvis styreansvar etter kommunens vurdering uberettiget blir gjort gjeldende. Etter Oslo kommunes oppfatning bør kommunens advokater kunne bistå i denne typen saker. Dette spørsmålet bør eventuelt berøres i merknadene til lovforslaget.

For det andre påtar Kommuneadvokaten i Oslo seg tidvis oppdrag for andre kommuner dersom kommunens advokat ikke kan bistå, for eksempel på grunn av en interessekonflikt. Kommuneadvokaten i Oslo kan i dag også påta seg oppdrag for mindre kommuner uten egen kommuneadvokat. Oslo kommune kan ikke se noen betenkeligheter ved at Kommuneadvokaten påtar seg slike oppdrag, som blant annet sikrer en effektiv utnyttelse av advokatressursene i kommunal sektor. Det er tvilsomt om utvalgets lovutkast åpner for bistand til andre kommuner i de nevnte situasjonene. Oslo kommune mener derfor at grensene for hvilke klienter offentlige advokater kan bistå bør utvides noe.

3. Taushetsplikt

På overordnet nivå støtter Oslo kommune lovregulering av advokaters yrkesmessige taushetsplikt. Rekkevidden av advokaters taushetsplikt har i enkelte sammenhenger vært omstridt, slik at det også er ønskelig med en uttømmende lovregulering av unntakene fra taushetsplikten, slik utvalget legger opp til.

3.1. Deling av taushetsbelagt informasjon internt

Advokatlovutvalget foreslår å regulere advokaters adgang til å dele taushetsbelagt informasjon internt i advokatkontoret. Det følger av lovutkastet § 27 tredje ledd at en advokat bare kan dele taushetsbelagt informasjon med sine juridiske medarbeidere i den grad det er nødvendig for å gjennomføre advokatoppdraget på en hensiktsmessig måte. Av kommentarene til bestemmelsen følger det blant annet at presedensarkiv skal anonymiseres og at taushetsbelagt informasjon bare skal deles med kollegaer dersom det er nødvendig for å håndtere det konkrete oppdraget. Taushetsbelagt informasjon skal for eksempel ikke kunne brukes i forbindelse med opplæring av fullmektiger. Det vil kreve samtykke fra klienten.

Oslo kommune antar at det er behov for en innstramming av håndteringen av taushetsbelagte opplysninger internt i advokatforetak. Store advokatforetak sitter på svært mye informasjon om en stor klientmasse som ikke bør være fritt tilgjengelig for samtlige ansatte. Informasjonen kan for eksempel gjelde klienter som opererer i konkurranse. Advokaters taushets- og fortrolighetsplikt er et grunnleggende prinsipp for advokatvirksomhet og avgjørende for tillitsforholdet mellom advokat og klient.

Når det gjelder den nærmere reguleringen av adgangen til å dele taushetsbelagt informasjon internt i advokatforetak, kan Oslo kommune ikke se at Advokatlovutvalget har vurdert det karakteriske ved virksomheten til internadvokater, nemlig at internadvokaten som hovedregel bare har én klient. Deling av informasjon internt hos Kommuneadvokat i Oslo er i mindre grad egnet til å svekke tillitsforholdet mellom kommunen som klient og advokatkontoret. Oslo kommune ser også fordeler ved omfattende erfaringsutveksling mellom advokatene, som blant annet sikrer lik praksis i likeartede saker og i betydelig grad bidrar til kompetansebygging. Oslo kommune mener derfor at de særlige hensynene som gjør seg gjeldende for internadvokater i en kommune bør reflekteres i det endelige lovforslaget.

3.2. Regulering av innsyn der det offentlige er klient

Advokatlovutvalget har vurdert forholdet mellom advokaters taushetsplikt der det offentlige er klient og allmennhetens innsyn i dokumenter etter offentleglova. Som utgangspunkt gjelder retten til innsyn også informasjon som er underlagt advokaters taushetsplikt. Utvalget peker på at advokater oftest brukes når det foreligger tvilsomme rettslige spørsmål, slik at saken kan ende med en rettsprosess. Offentliggjøring av en vurdering som gir uttrykk for tvil, kan virke prosessdrivende og vanskeliggjøre det offentliges posisjon i en etterfølgende rettsprosess. Videre peker utvalget på at offentliggjøring av advokatvurderinger kan føre til at et organ innhenter advokatråd i mindre grad enn det burde ha gjort eller at rådene gis muntlig. Man risikerer også at advokaten unnlater å peke på usikkerhetsmomenter, slik at organets beslutningsgrunnlag blir svekket.

På denne bakgrunn foreslår utvalget at det gjøres endring i offentleglova §18. Bestemmelsen gir i dag hjemmel for å gjøre unntak for innsyn for rettssaksdokumenter. Endringsforslaget

innebærer at det i § 18 også gis adgang til å unnta advokatkorrespondanse. Dette er en klargjøring av adgangen til å gjøre unntak for advokatkorrespondanse. Oslo kommune slutter seg til Advokatlovutvalgets forslag på dette punktet.»

Med hilsen

Trond Andersen
kst. kommunaldirektør

Helene Solbakken
fung. seksjonssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk